

دستور جلسه شماره (۱)

عنوان: بررسی مشکلات حادثه دیدگان بندر شهید رجایی:

- اتخاذ سازوکار مناسب جهت تخصیص سهمیه جایگزین و اصلاح ثبت سفارش‌های از دست رفته ناشی از حادثه انفجار بندر شهید رجایی ثبت سفارش جایگزین

- نرخ تسعیر ارز در بیمه محلی و نحوه پرداخت خسارات توسط بیمه محلی

مرجع طرح موضوع: فعالان اقتصادی خسارت دیده در حادثه بندر شهید رجایی

تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۵/۰۳/۱۸

تعداد صفحات دستور جلسه: ۲

پس از وقوع حادثه بندر شهید رجایی مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۶ و با گذشت بیش از یک سال از این حادثه، مشکلات مرتبط و حل نشده به ترتیب در سه بخش ذیل کماکان باقی مانده است:

۱- اصلاح سقف و سهمیه‌بندی آسیب‌دیدگان این حادثه و ثبت سفارش‌ها و ایجاد سفارش‌های جایگزین

حادثه بندر شهید رجایی منجر به از بین رفتن ثبت سفارش‌هایی شده است که با استفاده از سهمیه‌های موجود وارد کشور شده بودند و این موضوع سبب کاهش قابل توجه جریان نقدینگی فعالان اقتصادی و از دست دادن فرصت جبران به دلیل استفاده از سهمیه مربوط شده است. با وجود پیگیری‌های مکرر از وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت)، سازمان توسعه تجارت و بانک مرکزی در خصوص تخصیص سهمیه یا ثبت سفارش جایگزین و علیرغم وجود مصوبه داخلی در وزارتخانه مذکور، متأسفانه نتیجه ملموسی حاصل نشده است و تنها پرونده‌ها به سازمان تعزیرات حکومتی با توجه به تمدید مهلت رفع تعهد ارزی ارسال نشده است؛ لیکن آثار منفی «ضریب عملکرد» همچنان باقی است و با اعمال درصد رفع تعهد نشده، بسیاری از تجار امکان ثبت سفارش‌های جدید را از دست داده‌اند و وزارت صمت نیز بر مبنای عدم کارکرد این سهمیه‌ها، میزان آن‌ها را کاهش داده است.

طبق مکاتبه سازمان توسعه تجارت با معاونت حقوقی ریاست جمهوری ۳۳۵۷/۹۰۳۸۲ مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۹، اعلام شده است که می‌بایستی اطلاعات دریافتی از بانک مرکزی با داده‌های ترخیص کالا از گمرک تطبیق داده شود تا مابه‌التفاوت موجود به عنوان کالای سوخته شده شناسایی و مبنای اقدامات جبرانی قرار گیرد. با این حال، بررسی فایل‌های ارسالی بانک مرکزی حاوی اطلاعات لازم نبوده و بسیاری از داده‌های مرتبط با تأمین ارز در آن درج نشده است. لذا امکان پردازش اطلاعات و ارائه خروجی کامل و قابل اتکا میسر نمی‌باشد.

۲- نرخ تسعیر ارز مبنای ارزش‌گذاری ریالی کالا در بیمه

بعد از وقوع حادثه، پرونده‌های مربوط به بیمه‌های باربری با سرعت رسیدگی و بسیاری از آنها به مرحله پرداخت خسارت رسیده‌اند. لیکن وضعیت بیمه محلی (بیمه البرز) همچنان حل نشده باقی مانده است. از آنجا که بیمه محلی در زمان ترخیص کالا اقدام به صدور بیمه‌نامه می‌کند، نرخ تسعیر ارز مبنای ارزش‌گذاری ریالی کالا در مقاطع مختلف متفاوت بوده است.

در جلسات پیشین با بیمه مرکزی، توافق شد که برای کالاهای اظهار نشده گمرکی و کالاهای فاقد قبض انبار، نرخ ارز روز حادثه ملاک عمل قرار گیرد. لیکن اختلاف نظر درباره معیار ارزش گذاری کالاهایی که اظهار گمرکی شده‌اند همچنان پابرجاست. طبق مقررات داخلی بیمه محلی، ارزش ریالی کالا از بخش ۴۶ اظهارنامه استخراج می‌شود؛ در حالی که برای اظهارنامه‌های ۱۴۰۳، نرخ ارز ثابت (۲۸۵۰۰۰ ریال) به صورت دستوری و صرفاً برای محاسبه درآمدهای دولتی تعیین شده و به هیچ عنوان نمی‌تواند مبنای واقعی ارزش کالا و تعیین میزان خسارت قرار گیرد؛ لذا زیان‌دیدگان پذیرش چنین مبنایی را منصفانه و قابل قبول نمی‌دانند.

۳- پرداخت مبالغ پرداخت نشده خسارت توسط سازمان بنادر و دریانوردی

طبق نامه شماره ۱۴۰۴/۵۰/۲۳۹۹۴۹ بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران در پاسخ به مکاتبه معاونت حقوقی ریاست جمهوری، تصریح شده است که وفق ماده ۲۵ قانون امور گمرکی، مسئولیت حفظ و نگهداری کالای موجود در انبارهای گمرکی از هنگام تحویل گرفتن تا زمان تحویل دادن آن با مرجع تحویل گیرنده کالا است و بر اساس تصویب‌نامه هیئت وزیران، سازمان بنادر و دریانوردی به عنوان مسئول سازمان منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی، مرجع تحویل گیرنده کالا شناخته می‌شود که به تبع این مسئولیت قانونی، آن سازمان اقدام به عقد قرارداد بیمه‌نامه محلی با شرکت بیمه البرز نموده است. در قرارداد منعقد فیما بین سازمان بنادر و دریانوردی و شرکت سهامی بیمه البرز به عنوان بیمه‌گر بیمه‌نامه‌های محلی، سقف تعهدات خسارت پرداختی در هر حادثه ۷۰۰۰ میلیارد ریال تعیین شده است. سازمان بنادر و دریانوردی با توجه به تکلیف قانونی خود برای پوشش خسارت‌های بیش از سقف تعهدات قرارداد منعقد با شرکت بیمه البرز، باید نسبت به تأمین پوشش بیمه‌ای لازم از همان بیمه‌گر یا سایر بیمه‌گران اقدام می‌نمود که مغفول مانده است. با توجه به سقف تعهدات ۷۰۰۰ میلیارد ریالی و خسارت‌های اعلام شده، تنها امکان پرداخت حدود ۲۰ درصد از خسارات هر یک از تجار، مشمول پوشش بیمه محلی وجود دارد و برای پرداخت می‌بایست تمهیداتی اندیشیده شود.

با توجه به پاسخ بیمه مرکزی به معاونت حقوقی ریاست جمهوری، آسیب‌دیدگان حادثه بندر شهید رجایی نیز معتقدند که مبلغ مابه‌التفاوت خسارات ارزیابی شده نسبت به سقف تعهدات قرارداد از منابع سازمان بنادر و دریانوردی به حساب شرکت بیمه البرز واریز گردد تا تحت نظارت بیمه مرکزی ایران، امکان جبران کامل خسارات زیان‌دیدگان مشمول بیمه‌نامه‌های محلی فراهم شود.

لذا فعالان اقتصادی خسارت دیده در این حادثه از دبیرخانه کمیته حمایت از کسب و کار درخواست نموده‌اند که اتخاذ سازوکار مناسب برای سهمیه جایگزین ثبت سفارش‌های از دست رفته و تعیین تکلیف بیمه و پرداخت خسارت حادثه دیدگان در دستور کار کمیته قرار گیرد.